

21/0043/1

22.2.2021

Diaarinumero
02777/19/5402

Asia Valitus luonnonsuojelulain mukaisesta rauhoitussäännöksistä poikkeamista koskevasta päätöksestä

Valittajat Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry

Päätös, josta valitetaan

**Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
4.4.2019 Nro UDELY/2125/2019**

Hakemus

Kirkkonummen kunta on hakenut luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaista lupaa saada poiketa 49 §:n 1 momentissa tarkoitettusta liito-oravan suojelusta täydentyvän sekä laajennettavan asuntoalueen mahdollistamiseksi Masalassa sijaitsevalle Suvimäen ja Majvikin alueelle, jonne laadittava asemakaava on vireillä. Poikkeamista on haettu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevasta hävittämis- ja heikentämiskiellosta. Poikkeamisluvan kohteena olevien alueiden rajaus käy ilmi hakemuksen liitteen 1 kartasta.

Välittömästi Masalan junaseisakkeen läheisyydessä ja bussivuoroliikenteen runkoverkon lähituntumassa sijaitseva uusi asuntoalue olisi seudullisesti hyvin saavutettavissa alueen pääväylien Kehä III:n ja Länsiväylän läheisyyden takia. Suunnitellulta kerrostalojen alueelta etäisyyttä junaseisakkeelle on ainoastaan muutama sata metriä, lisäksi Masalan keskustaan ja lähimmälle linja-autoliikenteen nykyisen runkoverkon pysäkille on matkaa noin 800 metriä. Suvimäen ja Majvikin kaavahanke toteuttaa merkittävältä osin MAL-sopimusta, joka velvoittaa Kirkkonummen kunnan kaavoittamaan vuosittain sopimuksen mukaisen määrän uutta asuinrakennusoikeutta. Suvimäen ja Majvikin alue on keskeinen osa joukkoliikenteeseen tukeutuvaa kehitettävää Masalan ja Sundsbergin aluekokonaisuutta. Tavoitteena on kehittää Masalasta 11 000–15 000 asukkaan kaupunginosa vuoteen 2040 mennessä.

Suvimäen ja Majvikin alueelle on välttämätöntä toteuttaa kokoojakatu. Joukkoliikenteeseen tukeutuvan tehokkaan maankäytön toteuttaminen, joka kytkee suunnittelualueen sekä Kartanonrannan lähipalvelu- ja asuinalueeseen sekä Kehä III:n ja rantaradan ylitse Masalan aluekeskukseen, ei ole mahdollista ilman alueen joukkoliikennelinjastoa ja palvelujen saavutettavuutta tukevan kokoojakadun toteuttamista. Kokoojakatu toimii samalla myös kävelyn- ja pyöräilyn yhteytenä. Uudenmaan ELY-keskus on laadittanut Kehä III:n aluevaussuunnitelman välillä kantatie 51 – Mankki, jossa muun muassa esitettiin

Kehä III:n nelikaistaistaminen ja sen myötä olemassa olevien suorien liittymien poistamista Kehä III:lta Suvimäen ja Majvikin alueella. Tämä edellyttää eritasoliittymien ja niiden välisten katujärjestelyjen toteuttamista. Laaditusta luontoselvityksestä ilmenee, ettei Majvikinportin eritasoliittymää kuitenkaan voida toteuttaa aluevaraussuunnitelman mukaisesti. Kaavaprosessin aikana laaditaan edellä mainittuun liittymään uusi suunnitelma sekä sijoitetaan liittymään kytkeytyvä kokoojakatu siten, että näillä toimenpiteillä mahdollistetaan laajan liito-oravien elinympäristön säilyminen Majvikinportin kaakkoispuolella. Espoonlahden rantavyöhykkeellä asuu tällä hetkellä kymmeniä asukkaita, joiden kulkuyhteydet aluevaraussuunnitelman mukaisten suunnitelmien toteuttamisen jälkeen pohjautuvat asemakaavan kautta toteutettavaan kokoojakatuun.

Suvimäen ja Majvikin asemakaavan alueella sijaitsee kolme liito-oravan elinpiirien ydinaluetta sekä kaksi liito-oravalle soveliaista metsikköä. Edellä mainittujen alueiden välillä sijaitsee liito-oravan pesäpuita ja liito-oravien kulkuyhteyksiä. Maastokatselmuksen yhteydessä asemakaava-alueelle suunnitellulla tielinjalla on havaittu uusia liito-oravan papanapuita alueen eteläosassa huviloiden pihapiirissä sekä alueen keskivaiheilla alun perin tiedossa olleen kolopuun ympäristössä. Nämä kaksi aluetta ovat suunnitellun tielinjan kannalta hankalat, sillä niiden heikkenemistä ei voida välttää. Suunniteltu tielinja kiertää onnistuneesti eteläisen ja pohjoisen liito-oravan elinpiirin ydinalueen, mutta keskisen alueen länsipäässä oleva haavikko on tielinjan kohdalla. Myös huviloiden pihapiirissä oleva kolopuu on tielinjalla. Poikkeuslupaa haetaan liito-oravan ydinalueen pienentämiseen noin 1,5 ha ja 2–5 kolopuun poistamiseen katulinjalta.

Kokoojakadun linjaukselle ei ole tarkasteluissa löydetty hakemuksessa esitetystä linjasta suuresti eroavia vaihtoehtoja. Kokoojakadun linjauksesta on tutkittu useita vaihtoehtoja muun muassa maaston jyrkkyyksien, kulttuurihistoriallisten arvojen ja liito-oravien elinpiirien vuoksi. Katu on linjattu korkeussuhteiltaan vaativaan maastoon siten, että kadun taseus mahdollistaa liityntäliikenteen toteuttamisen linja-autoilla. Katulinjaus on sijoitettu siten, että Espoonlahden ranta-alue voidaan osoittaa virkistyskäyttöön, samalla rantavyöhyke säilyy rakentamattomana Espoonlahden Natura-alueen suojavyöhykkeenä. Kehä III:n puolella taas maasto on hyvin jyrkkäpiirteistä ja kadun sijoittaminen aivan Kehä III:n välittömään läheisyyteen olisi epätaloudellista ja johtaisi myös liikenneturvallisuuden kannalta kyseenalaisiin ratkaisuihin. Katu on linjattu myös siten, että kaikki alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset pihapiireineen voidaan säilyttää. Myös maaston jyrkkyyksien vuoksi uusi kokoojakatu on sijoitettava alueen keskelle. Tällä vältetään kokoojakadun tilantarvetta laajentavat maaleikkaukset ja penkereet.

Poikkeaminen ei haittaa liito-oravan suojelutasa, koska lajin kannan koko suunnittelualueella voidaan arvioida luotettavasti pieneksi, laji on runsas lähiympäristössä ja sille sopivaa elinympäristöä jää alueelle runsaasti, vain hyvin pieni osa alueen lajille suotuisaksi arvioidusta elinympäristöstä on poikkeamisluvan vaikutusten piirissä ja lajin hyväksi on mahdollista toteuttaa aktiivisia lievennys- ja suojelutoimenpiteitä. Poikkeusluvan mukaiset toimet eivät uhkaa lajin kannalta keskeisiä kulkuyhteyksiä, sillä vaikutukset ovat pienialaisia, eivätkä ulotu alueen laiduille. Liito-oravan elinympäristön ydinalueiden säilyttäminen mahdollisimman yhtenäisinä mahdollistaa itä-länsisuuntaiset

ekologiset yhteydet suunnittelualueen sisällä. Etelä-pohjoissuuntaiset metsäiset yhteydet tullaan säilyttämään Espoonlahden ranta-alueella sekä Kehä III:n varressa. Selvitysten perusteella Suvimäen ja Majvikin alueen liito-oravien kulkuyhteydet suuntautuvat Sundetin yli Kartanonrannan alueelle sekä mahdollisesti myös pohjoiseen, jossa on joitain suotuisiksi arvioituja alueita ja myös mahdollinen Kehä III:n ylityspaikka. Näiden yhteyksien laadun parantaminen ja toimivuuden varmistaminen on otettu mukaan alueen suunnitteluun niin, että Sundetin rannassa on yhtenäisen metsän alue puron alkuun saakka ja pohjoiseen on metsäinen yhteys Kehä III:n varrella.

Päätös

ELY-keskus on myöntänyt haetun poikkeamisen seuraavilla ehdoilla:

1. Lupa on voimassa 31.12.2025 asti.
2. Puuston poistoa tai muita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävittäviä tai heikentäviä töitä ei saa tehdä liito-oravan lisääntymisaikana 15.3.–31.7.
3. Suvimäen–Majvikin alueelle on asennettava hakemuksen mukaisesti liito-oravan pönttöjä elinympäristön laadun parantamiseksi ja kannan vahvistamiseksi.
4. Hakijan on seurattava Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla alueen liito-oravakannan tilaa vuosittain viisi vuotta rakentamistoimien aloittamisesta alkaen. Raportti seurannan tuloksista on toimitettava vuosittain ELY-keskukselle.
5. Lupa ei oikeuta liito-oravayksilöiden tahalliseen häirintään tai tappamiseen.

Päätöksen perustelujen mukaan yhdyskuntarakenteen ja kokoojakadun toiminnalliset edellytykset huomioiden kokoojakadun sijoituspaikalle ei ole vaihtoehtoja. Tarkastelussa on ollut eri linjausvaihtoehtoja, joissa missään ei voida välttää kulkua liito-oravan ydinalueen kautta. Tyydyttäväksi vaihtoehdoksi on katsottu linjaus, joka kulkee kahden ydinalueen kautta ja hävittää molempien alueella yhden lisääntymis- ja levähdyspaikan sekä pienentää ydinalueita yhteensä noin 1,5 ha. Kummallekin ydinalueelle jää edelleen muita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Asemakaava-alueen kolmanteen ydinalueeseen toimet eivät kohdistu. Valitussa linjauksessa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuva hävittäminen ja heikentäminen on muita vaihtoehtoja pienempi. Poikkeuslupan myöntämisen edellytykset ovat olemassa, koska hakemus ja siinä olevat selvitykset eivät ole osoittaneet hankkeelle muuta tyydyttävää ratkaisua.

Tehtyjen selvitysten perusteella Suvimäen–Majvikin suunnittelualue on liito-oravalle suotuisaa elinympäristöä. Suotuisaa elinympäristöä on myös ympärivälillä alueella ja liito-orava on Kirkkonummen metsäisillä alueilla melko runsas. Vain pieni osa lajille suotuisaksi arvioidusta elinympäristöstä on alueella, jota poikkeamislupa koskee. Suvimäen–Majvikin alueella on kolme liito-oravan elinpiirin ydinaluetta, joiden pinta-ala on yhteensä 7,84 ha. Lisäksi ydinalueiden ulkopuolelle jää liito-oravalle soveltuvaa aluetta yhteensä 4,64 ha.

Kun otetaan huomioon hakemuksessa esitetyt lupaehdoksi määräytyvät haittoja lieventävät toimenpiteet, poikkeusluvalla sallitut toimenpiteet eivät merkitse

sitä, että liito-oravan selviytyminen toimenpiteiden kohteena olevilla kahdella ydinalueella ei olisi enää mahdollista.

Vaikka hanke hävittää kaksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ja samalla pienentää kahden liito-oravan elinpiirin ydinalueen pinta-alaa, säilyy liito-oravien suojelutaso suotuisana. Suunnittelualueelle sekä sen ympäristöön jää edelleen liito-oravan elinpiirin ydinalueita sekä liito-oravan elinympäristöksi soveltuvia metsäalueita. Poikkeuslupan vaikutukset ovat alueellisesti ja myös paikallisesti vähäisiä eikä havaittavaa vaikutusta liito-oravan kantoihin tai suojelun tasoon aiheudu.

Kirkkonummen kunnalle seuranneissa MAL-tavoitteiden velvoitteiden toteuttamisessa on kyse muu erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Poikkeuslupahakemuksen ja myönnetyn luvan tekee erikoiseksi se, että kyse on vasta asemakaavan vireilläolosta, ei kaavan hyväksymisestä tai edes luonnoksesta. Käytännössä ei siis ole olemassa mitään sellaista päätöstä, jonka osalta luonnonsuojelulain poikkeamisedellytyksiä voisi tässä vaiheessa arvioida. Poikkeamisedellytyksiä on tulkittava tiukasti ja suppeasti. Sen lisäksi on kyettävä yksilöimään ne tekijät ja olosuhteet, joiden vuoksi poikkeuslupa asiassa on tarpeen. Tältä osin lupahakemus tai ELY-keskuksen myönteinen päätös eivät täytä luvan myöntämislle asetettuja oikeudellisia vaatimuksia.

Asiassa on otettava myös huomioon poikkeuslupan huomattavan pitkä voimassaoloaika 31.12.2025 asti, mikä vaikuttaa kaikkien poikkeuslupan edellytysten arviointiin. Myönnetty lupa voidaan periaatteessa hyödyntää vasta vuonna 2025 eli pisimmillään kuuden vuoden kuluttua. On täysin mahdotonta arvioida hankkeen tässä vaiheessa sitä, onko sille olemassa muu tyydyttävä ratkaisu, millä tavalla se vaikuttaa suojelutason suotuisuuteen tai onko kyse yleisen edun kannalta pakottavasta syystä. Nämä seikat voidaan arvioida vasta siinä vaiheessa, kun hanke on riittävän pitkällä. Pelkkä lakiin perustumaton MAL-sopimuksen velvoittavuus ei voi toimia riittävän täsmällisenä perusteena sille, ettei esimerkiksi muita vaihtoehtoja olisi tai että kyse olisi pakottavasta syystä.

Poikkeuslupan myötä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan voisi nyt hävittää etukäteen, ilman minkäänlaista varmuutta sen todellisesta tarpeesta. On täysin mahdollista, ettei hanke tule toteutumaan lainkaan tai siinä muodossa kuin sitä nyt suunnitellaan. Näin ollen voi käydä niin, että lisääntymis- ja levähdyspaikka hävitetään turhaan.

Kokoojakatua ei ole tarpeen rakentaa, jos asuinrakentamista Suvimäen ja Majvikin alueella vähennetään ja sille etsitään korvaavia sijainteja. Suvimäen ja Majvikin asemakaava-alueelle suunnitellaan asuntorakentamista 1 500 uudelle asukkaalle. Tämä asuntorakentaminen on vain pieni osa Kirkkonummen kunnan MAL-tavoitteista (yhteensä 40 000 k-m²) ja MAL-tavoitteiden saavuttamiseksi on useita muita vaihtoehtoja. Korvaavia sijainteja on mahdollista osoittaa aivan Suvimäen ja Majvikin lähialueilta, kuten esimerkiksi Masalan

keskustan alueelta, Jorvaksen tai Tolsan asemanseuduilta tai Kirkkonummen kuntakeskuksesta sekä sen lähialueilta. Kaikilla näillä alueilla on erinomaiset raideliikenteen yhteydet ja alueille hyvät edellytykset toteuttaa pyöräliikenteen yhteyksiä.

Kirkkonummen kunnan kaavoitusohjelmassa todetaan, että Suvimäen ja Majvikin alue on luokiteltu kulttuuriympäristön aluekokonaisuudeksi. Alueella sijaitsee useita suojeluarvoja sisältäviä luontokohteita, kuten Natura 2000 -verkostoon kuuluva Espoonlahden lintuvesi. Lisäksi kunta on kaavoitusohjelmassa arvioinut, että hanke on liikenteen ja kunnallistekniikan toteuttamiskustannusten osalta kallis, johtuen maaston haasteellisuudesta. Kun otetaan huomioon Suvimäen ja Majvikin kaavoittamiseen liittyvät haasteet ja hankkeen kalleus, vastaavaan asukasmäärään tähtäävän asuinalueen kaavoittaminen muualle on sekä taloudellisesti että ekologisesti perusteltua.

MAL-sopimus kuvaa valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan yhteistä tahtotilaa maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamiseksi. MAL-sopimus perustuu kuntien väliseen vapaaehtoisuuteen, eikä sopimuksen mukaisten kaavoitustavoitteiden toteuttamista voida pitää artiklan 16(1) c mukaisena erityisen tärkeän yleisen edun kannalta pakottavana syynä.

Päinvastoin kuin valituksenalaisen päätöksen perusteluissa annetaan ymmärtää, liito-oravan reviireitä on Suvimäen ja Majvikin alueella tiheämmässä kuin ympäröivällä Masalan ja Luoman alueella. Suunnittelualueella on käytännössä maksimimäärä liito-oravanaaraiden asuttamia reviireitä.

Liito-oravakannan pitkäaikainen selviytyminen ja liikkuminen alueiden välillä on uhattuna monin paikoin. Tällä hetkellä itäinen Kirkkonummi rakentuu voimakkaasti ja ydinalueiden ulkopuoliset elinpiirit, liito-oraville soveltuvat elinympäristöt ja kulkureitit vähenevät rakentamisen seurauksena. Junarata ja Kehä III muodostavat liikkumisesteen, koska liito-oravan tarvitsemat puustoiset alueet ovat lähes täysin kadonneet niiden ympäristöstä. Tästä syystä Suvimäen ja Majvikin alueen puusto on erityisen tärkeä säilyttää, sillä puusto mahdollistaa yhteydet liikenneväylien yli ja turvaa liito-oravan kulkureittejä myös laajemmalla alueella.

Poikkeuslupan sallimat toimenpiteet häiritsevät kahta liito-oravan ydinaluetta hävittämällä niistä kummastakin lisääntymis- ja levähdyspaikan. Lisäksi esillä olleen asemakaavan luonnoksen mukainen kokoojakadun mahdollistama rakentaminen häiritsisi merkittävästi näiden elinpiirien välistä kulkuyhteyttä. Myöskään ei voida olla varmoja, säilyvätkö ydinalueet liito-oraville elinkelteisiksi, etenkin kun alueet jäävät katu- ja tonttialueiden väliin.

Lupaehdoissa edellytettyjen pönttöjen asentaminen ei ole riittävä toimenpide liito-oravan elinpiirin tai kulkuyhteyksien turvaamiseksi. Lisäksi on huomattava, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja heikentämistä koskevia mahdollisia kompensatioita on tarkasteltava laajemmalla kuin asemakaavatasolla. Ympäristöministeriön kirjeessä "Liito-oravan huomiointi kaavoituksessa" 6.2.2017 todetaan, että mahdollista poikkeamislupaa harkittaessa on syytä tarkastella, miten viherrakenteen koko-

naisuus on yleiskaavatasolla otettu huomioon ja millä tavalla yhdyskuntarakenteen kehittämisen vaihtoehtoja on tarkasteltu. Tällaista yleiskaavatasoista tarkastelua ei ole tehty, joten poikkeuslupa on enneaikainen.

Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämä poikkeuslupa on poikkeuksellisen laaja, koska se antaa mahdollisuuden hävittää ainakin kaksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, heikentää näihin liittyvien elinpiirien välistä yhteyttä sekä sen mahdollistama rakentaminen vähentää merkittävästi kohdealueen liito-oravalle vähintään kulkureitteinä sopivia alueita.

ELY-keskuksen asettamat lupaehdot ovat epämääräisiä ja osin ristiriitaisia. Päätöksen seurantavelvoitetta ei ole selkeästi määritelty.

Asian käsittely ja selvittäminen

ELY-keskus on antanut lausunnon.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen. Liito-oravan uhanalaisuusluokitus on muuttunut silmälläpidettävästä vaarantuneeksi. Liito-oravan suojelutaso ei siis ole suotuisa. Tässä asiassa myös varovaisuusperiaatteen noudattaminen on välttämätöntä.

Kirkkonummen kunta on antanut selityksen. Kunnan poikkeuslupa on tarkoituksella haettu ennen Suvimäen ja Majvikin asemakaavan hyväksymiskäsittelyä kunnanvaltuustossa. Liito-oravan suojelun kannalta tämä on oikea menettelytapa. Maankäyttövaihtoehtoja ja lajin suojelutilannetta on tutkittu suunnittelualueella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Edellä kuvatun ansiosta lajinsuojelu on voitu ottaa huomioon jo alueen suunnittelun alkuvaiheessa, jolloin on ollut mahdollista tehdä tarpeelliset maankäytön tarkistukset kaavaluonnokseen sekä esimerkiksi sisällyttää kaavamerkintöihin lajinsuojelua edistävät toimenpiteet, kuten kaavaluonnoksessa on tehty.

Suvimäen ja Majvikin aluetta koskevan poikkeusluvun riittävä voimassaoloaika on perusteltu, koska aluetta kehitetään kokonaisuutena ja vaiheittain. Uuden asuntoalueen kunnallistekniikan suunnittelu ja rakentaminen voi kestää vuosia. Kaavoituksen lähtötiedoksi ja kaavahankkeen aikana on laadittu aluetta koskevat luontoselvitykset, joiden pohjalta voidaan pitää hyvin todennäköisenä, että alueen olosuhteissa tai lajin kannassa tai suojelutasossa ei tapahdu oleellisia muutoksia seuraavan viiden vuoden aikana (tai ennen hankkeen aloittamista alueella). Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei olla heikentämässä turhaan, vaan mikäli jostain syystä suunnitelma muuttuu, jätetään alue käsittelemättä.

Kirkkonummen kunta on sitoutunut edellisen kauden MAL-sopimuksessa vuosina 2016–2019 kaavoittamaan uutta asuinrakennusoikeutta noin 160 000 k-m². Toisin sanoen vuosittainen kaavoitustavoite on noin 40 000 k-m². Kyseisellä nelivuotisella MAL-kaudella Kirkkonummi ei saavuttanut tavoitetta. Vuonna 2020 voimaan tulleen MAL-sopimuksella 2020–2031 osapuolet eli kunnat ja valtio sitoutuvat Helsingin seudun kehittämistavoitteisiin pitkäjänteisesti. Kirkkonummelle on sopimuksessa sama vuosittainen tavoite kuin edellisellä sopimuskaudella eli noin 40 000 k-m².

Valituksessa esitetyt vaihtoehtoiset kaavoitettavat alueet ovat joko jo kaavoitettu tai ne kuuluvat kunnanvaltuuston hyväksymään Kirkkonummen kaavoitusohjelmaan 2021–2025 ja osa niistä kaavoitetaan vasta tulevana vuosina. MAL-sopimuksen pitkäjänteisen tavoiteasettelun takia asemakaavoitettavia alueita osoitetaan kunnan kaavoitusohjelman mukaisesti taajamiin ja asemaseutujen välittömään läheisyyteen, mikäli niiden alueille voidaan yhä osoittaa joko kokonaan uusia alueita tai täydennysrakentamista. Näin kunta vastaa myös valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Valituksessa esille nostettu junaradan ja Kehä III:n muodostama estevaikutus on tiedostettu maankäytön suunnittelussa. Suvimäen ja Majvikin asemakaavaluonnoksessa vaikutus puustoon estevaikutuksen näkökulmasta on kuitenkin vähäinen. Kaavaluonnoksen keskeiselle alueelle on suunniteltu tiivis asuntalue, mutta puustoa ja metsäaluetta säilyy kaavaluonnoksessa runsaasti, etenkin Kehä III:n läheisyydessä sekä Espoonlahden rannalla lähivirkistysalueina. Lisäksi on huomioitava, että osa olemassa olevasta puustosta säilyy, kun kaavamääräykset ja -merkinnät laaditaan ympäristöä säilyttäväksi myös muuttuvan maankäytön alueilla eli esimerkiksi asumisen korttelialueilla (AK, AP, AO, AM) sekä palvelurakennusten korttelialueilla (P).

Valmisteltavassa Suvimäen ja Majvikin asemakaavan jatkosuunnittelussa huomioidaan liito-oravien liikkumisen kannalta tärkeät alueet, joita varten on valmisteltu uusi kaavamerkintä (/eko). Lähes koko Espoonlahden rantavyöhyke on tarkoitettu osoittamaan kyseisellä merkinnällä eikä sen alueella saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät puiden latvusyhteyttä niin, että liito-oravan liikkumismahdollisuus alueella häviää. Alueen hoidossa edistetään liito-oravan latvusyhteyden kehittymistä. Liito-oravan ydinalueet lukuun ottamatta poikkeuslupahakemuksen osaa yhdestä ydinalueesta osoitetaan asemakaavassa suojelumerkinnällä (s-1). Sen mukaan alueen osa, joka on liito-oravan elinpiirin kannalta tärkeä, on säilytettävä luonnonmukaisena, eikä sillä saa tehdä liito-oravan elinedellytyksiä heikentäviä toimenpiteitä.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen. Suvimäki-Majvikin kaavaluonnoksessa ehdotetaan rakentamista useille alueille, joilla on havaittu liito-oravien aktiivisuutta. Kaikki nämä heikentäisivät alueen arvoa liito-oravien elinympäristönä, vaikka eivät välttämättä täytäkään lain tarkoittamia kriteereitä lisääntymis- ja levähdyspaikoista.

Suvimäki-Majvikissä on oma eriytynyt liito-oravapopulaationsa, jonka yhteydet ympäröiviin alueisiin ovat Luoman seisakkeen kohdalla heikentyneet muutama vuosi sitten. Siellä ja muuallakin ympäristössä on mahdollista kehittyä tai tietoisesti kehittää liito-oravan liikkumiselle parempia yhteyksiä. Mikäli nämä yhteydet muodostuvat elävistä puista, vie kyseisten puiden kasvaminen oman aikansa. Ainakin niin kauan, kun alueen populaatio elää poikkeuksellisen eristettynä, on jokaisen yksilön perimä erityisen tärkeä sen geneettiselle monimuotoisuudelle. Lisäksi eristyneen pienen populaation edelleen pienentäminen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävittämällä vaarantaa populaation säilymisen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa ELY-keskuksen päätöksen ja hylkää hakemuksen.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain 3 §:n mukaan luonnonsuojelulla pannaan täytäntöön muun ohella luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY (luontodirektiivi).

Lain 5 §:n 1 momentin mukaan lain tavoitteiden saavuttamiseksi luonnonsuojelussa on tähdättävä maamme luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölaajien suotuisan suojelutason saavuttamiseen ja säilyttämiseen. Pykälän 3 momentin mukaan eliölaajien suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Lain 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Näihin eläinlajeihin kuuluu liito-orava (*Pteromys volans*). Saman pykälän 3 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla.

Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan poikkeus voidaan myöntää, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, muun ohella c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle.

Luontodirektiivissä lajin suojelun tasolla tarkoitetaan direktiivin 1 ja 2 artiklan mukaan eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan. Suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja kun lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja kun lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö.

Asiassa voidaan ottaa selvityksenä huomioon myös Euroopan unionin komission direktiivin soveltamisesta antama ohje, joka koskee erityisesti suojeltuja lajeja (Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under Habitats Directive 92/43/EEC, Final version, February 2007).

Rakentamishankkeesta saatu selvitys

Kirkkonummen kunta on hakenut ELY-keskukselta luonnonsuojelulain 49 §:n mukaista lupaa poiketa 1 momentin mukaisesta liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevasta hävittämis- ja heikentämiskiellosta täydentyvän

sekä laajennettavan asuntoalueen mahdollistamiseksi Masalassa sijaitsevalle Suvimäen ja Majvikin alueelle, jonne laadittava asemakaava on vireillä. Asemakaava-alue sijaitsee Kehä III:n ja Espoonlahden välisellä vyöhykkeellä, noin kilometrin etäisyydellä Masalan keskustasta.

Poikkeamishakemuksen mukaan Suvimäen ja Majvikin kaavahankkeella toteutetaan MAL-tavoitteiden mukaista uutta asuinrakennusoikeutta. Suvimäen ja Majvikin alue on keskeinen osa joukkoliikenteeseen tukeutuvaa kehitettävää Masalan ja Sundsbergin aluekokonaisuutta. Tavoitteena on kehittää Masalasta 11 000–15 000 asukkaan kaupunginosa vuoteen 2040 mennessä. Poikkeuslupa on tarpeen kokoojakadun toteuttamiseksi suunnittelualueelle. Joukkoliikenteeseen tukeutuvan tehokkaan maankäytön toteuttaminen, joka kytkee suunnittelualueen sekä Kartanonrannan lähipalvelu- ja asuinalueeseen sekä Kehä III:n ja rantaradan ylitse Masalan aluekeskukseen, ei ole mahdollista ilman alueen joukkoliikennelinjastoa ja palvelujen saavutettavuutta tukevan kokoojakadun toteuttamista. Muita linjausvaihtoehtoja on tutkittu, mutta katulinjaa ei ole mahdollista muuttaa rakennusteknisesti erittäin haasteellisten pinnanmuotojen, olemassa olevien suojeltujen rakennusten ja maanomistuksen vuoksi. Espoonlahden ranta-alueelle katua ei voida sijoittaa suojeluarvojen (Espoonlahden Natura-alue ja paikalliset luontoarvokohteet) ja virkistyskäyttöintressin vuoksi.

Saadun selvityksen mukaan Suvimäki ja Majvik asemakaavan alueella sijaitsee kolme liito-oravan ydinaluetta, joiden pinta-ala on yhteensä 7,84 ha. Lisäksi ydinalueiden ulkopuolelle jää liito-oravalle soveltuvaa aluetta yhteensä 4,64 ha. Suunniteltu rakentaminen edellyttäisi hakemuksen liitekartalla 1 yksilöidyn kahden liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämistä kahdelta ydinalueelta ja pienentäisi ydinalueita yhteensä noin 1,5 ha. Kolopuita tullaan poistamaan 2–5. Kummallekin ydinalueelle jää edelleen muita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Suvimäki ja Majvik asemakaavaa varten laaditussa liito-oravaselvityksessä (7.6.2018, Enviro Oy) on todettu, että paitsi ydinalueiden, myös niiden välisen metsäyhteyksien säilyttäminen on tärkeää myös Suvimäen ja Majvikin alueella. Nykyisin liito-oravat voivat liikkua alueella lähes esteettä, mutta tuleva maankäyttö muuttaa tilannetta, sillä osa liito-oravan asuttamista tai liito-oravalle sopivista metsäkuvioista on tarkoitus rakentaa. Suvimäen ja Majvikin alue on melko eristyksissä muista tunnetuista liito-oravan elinalueista. Kulkuyhteydet etelän ja lännen suunnasta ovat peltojen ja rakennettujen alueiden katkomia ja idän puolella leviämissestään on Espoonlahti. Muille metsäalueille on mahdollinen kulkuyhteys alueen pohjoispuolelta Luoman kautta. Liito-oravien liikkuminen Sundetin uoman yli idän suuntaan lienee myös mahdollista. Molempien yhteyksien parantaminen olisi suotavaa esimerkiksi puustoistutuksin ja huolehtimalla siitä, että kulkuyhteyksien kohdalle ei tule leveitä (yli 30 m) puuttomia alueita.

Liito-oravaselvityksessä Kirkkonummen Masalan ja Luoman osayleiskaavojen alueella 2018 (23.7.2019, Luontoselvitys Metsänen) on selvitetty liito-oravatilannetta noin 21,3 km²:n suuruisella alueella, johon myös Suvimäen ja Majvikin asemakaava-alue sisältyy. Selvitysalueelta löydettiin keväällä 2018 neljätoista liito-oravaesiintymää, joilla on todennäköisesti luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Selvityksen mukaan selvitysalue on peltojen, avohakkuiden, asutuksen rautatien ja tiestön

pirstomaa, mikä on jo kaventanut liito-oravalle soveliaita puustoisia yhteyksiä merkittävästi. Yhteydet vaikuttavat kuitenkin vielä jokseenkin toimivilta, sillä alueella on useita liito-oravan esiintymiä. Liito-oravaselvityksen liitekartasta ilmenee, että poikkeuslupahakemuksen kohteena oleva alue on arvioitu liito-oravan liikkumiselle hyvin soveltuvaksi ja liito-oravan kulkuyhteyksien kehittämistarpeet ovat pääosin Suvimäki-Majvik asemakaava-alueen ulkopuolella.

Kirkkonummen yleiskaavassa 2020 poikkeuslupahakemuksen kohteena oleva alue on varattu pientalovaltaiseksi alueeksi. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Alueella on vireillä Masalan osayleiskaavan laatiminen. Osayleiskaavan valmisteluaineisto on ollut nähtävillä 13.11.–15.12.2017. Osayleiskaavan luonnoksessa kokoojakadun tarve on osoitettu merkinnällä "tieliikenteen yhteystarve".

Alueella vireillä olevan Suvimäki-Majvik asemakaavan asemakaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 14.8.–15.9.2017.

Oikeudellinen arvio ja johtopäätökset

Ratkaisun lähtökohdat

Poikkeamislupaa on haettu Suvimäki ja Majvik asemakaavan valmisteluvaiheessa kaavaluonnoksen nähtävällepanon jälkeen. Kokoojakadun rakentaminen kaavaluonnoksessa osoitettuun paikkaan edellyttäisi hakemuksessa yksilöityjen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja siten luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaista poikkeusta mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettusta kiellosta.

Hallinto-oikeus toteaa, että poikkeamislupaa voidaan hakea, kun hanke on riittävästi yksilöity ja poikkeamisluvan lupaharkintaan on riittävät selvitykset. Se valituksessa viitattu seikka, että asemakaavan laatiminen on vasta vireillä, ei siten ole ollut esteenä poikkeuksen hakemiselle ja hakemuksen käsittelylle. Sen sijaan tämä seikka on otettava huomioon poikkeamisen edellytyksiä arviotaessa. Luontodirektiivissä tai luonnonsuojelulaissa ei myöskään ole rajoitettu poikkeusluvan voimassaoloaika.

Luontodirektiivin 16 artikla asettaa kolme edellytystä luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen poikkeuksen myöntämiselle. Ensinnäkin hakemukselle täytyy olla jokin artiklassa mainituista syistä a - e, toiseksi poikkeukselle ei saa olla muuta tyydyttävää ratkaisua ja kolmanneksi suotuisan suojelun taso on säilytettävä. Edellytysten täyttymistä on arvioitava kunkin edellytyksen osalta erikseen, eikä kyse siten ole yleisestä intressien välisestä punninnasta. Edellä viitatuilla kompensoivilla toimenpiteillä ei myöskään voida korvata poikkeamisen edellytyksiä, mutta niille voidaan antaa merkitystä arviotaessa sitä, voidaanko lajin suotuisan suojelun tason katsoa olevan paikallisesti tai laajemmin lajin levinneisyysalueella turvattu.

Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy

Poikkeus luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin hävittämis- ja heikentämiskiellosta voidaan luontodirektiivin mukaan myöntää muun ohella erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt. Direktiivissä ei määritellä käsitettä ”yleisen edun kannalta pakottava syy”. Komission ohjeasiakirjan (February 2007) mukaan asiassa voidaan ottaa huomioon komission ohjekirja ”Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset”, jonka kohdan 5.3.2 mukaan vain julkiset edut voidaan ottaa huomioon direktiivin suojelutavoitteiden vastapainona. Ohjeen mukaisesti tärkeä yleinen etu voi yleensä olla pakottava vain, jos sitä voidaan pitää tärkeänä myös pitkällä aikavälillä.

Kunnan hakemuksen johdosta on siten ratkaistava, muodostaako kyseessä oleva kokoojakadun rakentaminen yleisen edun kannalta pakottavan syyn siten, että se oikeuttaisi päätöksessä yksilöityjen liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiseen tai heikentämiseen.

Hakemuksen mukaan Suvimäen ja Majvikin kaavahanke on merkittävä maankäyttösuunnitelman mukainen rakentamiskohde, joka liittyy MAL-tavoitteiden mukaisten velvoitteiden toteuttamiseen. Kaava-alueen Kartanonrannan lähi-palvelu- ja asuinalueeseen sekä Masalan aluekeskukseen kytkevä kokoojakatu on joukkoliikenteen ja raideliikenteeseen tukeutuvan maankäytön kehittämisen kannalta välttämätön.

Hallinto-oikeus katsoo, että Suvimäki ja Majvik asemakaavan mukaisen tiiviin ja tehokkaan asuinalueen rakentamisen edellyttämää kokoojakadun rakentamista voidaan sinällään pitää sellaisena hankkeena, joka saattaa muodostaa luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavan syyn. Kun otetaan huomioon maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain suhde eli erityisesti kaavoituksen ensisijaisuus ja tavoite kaavan eri sisältövaatimusten yhteensovittamisesta sekä luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen viimesijaisuus, tämä edellyttää kuitenkin riittävän vahvaa ja yksiselitteistä selvitystä siitä, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole olemassa.

Muu tyydyttävä ratkaisu

Toiseksi poikkeuslupaharkinnassa tulee arvioida luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun muun tyydyttävän ratkaisun olemassaoloa. Komission ohjeen mukaan muun tyydyttävän ratkaisun arviointi voi tarkoittaa esimerkiksi vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen tarkastelua. Muiden vaihtoehtojen tyydyttävyyttä arvioidaan tapauskohtaisesti, mutta arvion tulee perustua objektiivisesti osoitettavissa oleviin seikkoihin. Vaihtoehtoa ei myöskään voida pitää epätyydyttävänä vain siksi, että sen toteuttaminen olisi hankalampaa poikkeusluvan hakijan kannalta.

Kirkkonummen kunta on poikkeamislupaa koskeneessa hakemuksessaan esittänyt selvitystä muista tarkastelluista vaihtoehtoista kokoojakadun linjaukseksi. Hakemuksen mukaan katu on linjattu korkeussuhteiltaan vaatimaan maastoon siten, että kadun taseus mahdollistaa liityntäliikenteen toteuttamisen

linja-autoilla. Katulinjaus on sijoitettu siten, että Espoonlahden ranta-alue voidaan osoittaa virkistyskäyttöön, kun samalla rantavyöhyke säilyy rakentamattomana Espoonlahden Natura-alueen suojavyöhykkeenä. Kehä III:n puolella taas maasto on hyvin jyrkkäpiirteistä ja kadun sijoittaminen aivan Kehä III:n välittömään läheisyyteen olisi epätaloudellista ja johtaisi myös liikenneturvallisuuden kannalta kyseenalaisiin ratkaisuihin. Katu on linjattu myös siten, että kaikki alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset pihapiireineen voidaan säilyttää. Hakemuksen mukaan myös maaston jyrkkyyksien vuoksi uusi kokoojakatu on sijoitettava alueen keskelle.

Hallinto-oikeus toteaa, että edellä mainittuja kokoojakadun linja-autojen liityntäliikennettä palvelevaa tarkoitusta, muita suojeluintressejä sekä liikenneturvallisuuteen ja maastonmuotoihin liittyviä tekijöitä voidaan lähtökohtaisesti pitää sellaisina objektiivisesti osoitettavissa olevina seikkoina, joiden perusteella vaihtoehtojen tyydyttävyyttä voidaan arvioida.

Kirkkonummen kunnan hakemuksessa ja ELY-keskuksen päätöksessä kokoojakadun välttämättömyyttä sekä muita linjausvaihtoehtoja rajoittavia reunaehtoja on peilattu kaavaluonnoksessa osoitettuun rakentamiseen ja sen sijoitteluun. Hakemuksesta ilmenee, että vaihtoehtotarkastelussa on annettu varsin suurta merkitystä maanomistajien toiveille, vaikka tälle seikalle ei voida antaa ratkaisevaa merkitystä arvioitaessa muiden tyydyttävien vaihtoehtojen olemassaoloa. Käytettävistä olevista selvityksistä ei siten ole suoraan pääteltävissä, miten kokoojakadun linjaus toisen tai molemmat poikkeamispäätöksessä tarkoitettua lisääntymis- ja levähdyspaikat ohittaen vaikuttaisi mahdollisuuteen osoittaa kaava-alueelle tarkoituksenmukainen määrä rakentamista. Epävarmuutta lisää osaltaan myös se, että poikkeamista on haettu tilanteessa, jossa osayleiskaavan ja asemakaavan laatiminen on kesken, eikä siten ole varmuutta siitä, että hakemuksen pohjana käytetty kaavaluonnos lopulta johtaa asemakaavalle asetetut sisältövaatimukset täyttävän asemakaavan hyväksymiseen.

Vaikka poikkeamisen hakemiselle jo kaavaprosessin aikana ei ole maankäyttö- ja rakennuslain tai luonnonsuojelulain säännöksistä seuraavaa estettä, vaihtoehtotarkastelussa on tässä tilanteessa otettava huomioon se, että kaavaratkaisun sisältöön ja tässä tapauksessa erityisesti kokoojakadun sijoittamiseen vaikuttavien muiden kulttuuri- ja luontoarvojen sekä muiden reunaehtojen yhteensovittaminen sisältövaatimukset täyttävällä tavalla on tarkoitettu tapahtuvaksi kaavaa hyväksyttäessä. Vailla merkitystä ei ole myöskään se, että kaavan hyväksymättä jääminen tai sen kumoutuminen johtaisi tilanteeseen, jossa poikkeaminen tulisi tarpeettomaksi. Päätöksessä ei myöskään ole nimenomaista ehtoa, joka kieltäisi hävittämisen- ja heikentämiskiellon suojaamien puiden hakkaamisen ennen kuin se on hyväksytyn kaavan toteuttamiseksi välttämätöntä.

Edellä mainituista syistä nyt käytettävissä olevien selvitysten perusteella ei voida riittävästi varmistua siitä, että sinänsä tarpeellisena pidettävän kokoojakadun toteuttamiselle ei olisi muuta tyydyttävää ratkaisua. Se, että kokoojakadun osoittaminen kulkemaan esimerkiksi kaavaluonnoksessa osin tai kokonaan rakentamiseen osoitettujen kortteleiden eli maaston muodotkin huomioon ottaen rakentamiseen soveltuviksi katsottujen alueiden kautta, edellyttäisi rakentamisen erilaista ryhmittelyä ja massoitteita tai viime kädessä rakentamisen

määrän vähentämistä, ei nyt kysymyksessä olevassa poikkeamisasiassa anna aiheita arvioida asiaa toisin.

Liito-oravan suotuisan suojelutason säilyttäminen

Jotta poikkeus luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin hävittämis- ja heikentämiskiellosta voidaan luontodirektiivin mukaan myöntää, tulee kolmanneksi arvioida rauhoituksesta poikkeamisen vaikutuksia liito-oravan suotuisan suojelutason säilyttämiseen lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Vuonna 2019 laaditussa Suomen nisäkkäiden uhanalaisuusarvioinnissa liito-oravan luokka muutettiin silmälläpidettävästä vaarantuneeksi. Suotuisan suojelutason säilymisen arvioinnissa tulee kuitenkin ottaa huomioon myös lajin tilanne paikallisella tasolla. Merkitystä voidaan antaa myös poikkeamispäätöksen ehdoille, joilla on osaltaan pyritty turvaamaan suotuisan suojelutason säilyminen poikkeamisen jälkeenkin.

Asiassa saadun selvityksen perusteella liito-oravakanta Suvimäki ja Majvik asemakaava-alueella sekä sen ympäristössä on suhteellisen vahva. Kummallekin poikkeamishakemuksessa tarkoitettulle ydinalueelle jäisi kokoojakadun rakentamisen jälkeen lisääntymis- ja levähdyspaikka. Asemakaava-alueen kolmanteen ydinalueeseen, jolla on tunnistettu useampia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, toimet eivät kohdistuisi lainkaan. Näistä lähtökohdista hallinto-oikeus arvioi, että poikkeaminen ei ennalta arvioiden suotuisaa suojelutasoa vaarantavalla tavalla heikentäisi liito-oravien keskeisiä kulkuyhteyksiä, kun otetaan huomioon poikkeamishakemuksen kohteena olevien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijainti suhteessa liito-oravien selvitysten mukaan todennäköisesti käyttämiin kulkuyhteyksiin sekä se, että tulevassa kaavoituksessa on joka tapauksessa otettava huomioon liito-oravan elinympäristön ja kulkuyhteyksien turvaaminen.

Loppupäätös

Kun kaikkien luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten ei käytettävissä olevilla selvityksillä voida katsoa täyttyvän, ELY-keskuksen päätös on kumottava ja kunnan hakemus suojelusta poikkeamiseksi hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa 30).

Tiedoksiantovelvoite

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §:n sekä hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän toiselle allekirjoittajalle Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry:lle. Jos yhdistys tämän laiminlyö, se on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Olli Kurkela, Petteri Leppikorpi (t) ja Annamari Laakkonen.

Esittelijäjäsen

Annamari Laakkonen

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Erityisasiantuntija Lauri Kajander saantitodistuksin

Maksutta

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jäljennös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kirkkonummen kunta

Toimituskirjan antaja:

Anne Vainionpää
lainkäyttösihteeri

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
  - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
  - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

-Kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

-Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa (sähköpostiviesti) päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

-Kirjeitse todisteellisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä.

-Todisteellisessa sähköisessä tiedoksiannossa (asiointipalvelu) päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun päätös on noudettu asiointipalvelusta.

Käytettävässä sijaistiedoksiantoa, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä myös sähköistä asiointipalvelua käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi katsotaan, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 2 momentista muuta johdu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Paasivuorenkatu 3
00131 HELSINKI	Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Faksi: 029 56 40382

Asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

TIEDOTE OIKEUDENKÄYNTIMAKSUSTA

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään **510 euron** suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015), Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)